

Mnenje Odbora regij o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: „Prispevek Komisije k obdobju razmisleka in za vnaprej: Načrt D za demokracijo, dialog in debato“ in „Beli knjigi o evropski komunikacijski politiki“

(2006/C 229/10)

ODBOR REGIJ JE,

ob upoštevanju Sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o prispevku Komisije k obdobju razmisleka in za vnaprej: Načrt D za demokracijo, dialog in debato (COM(2005) 494 konč.) in Beli knjigi o evropski komunikacijski politiki (COM(2006) 35 konč.);

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije z dne 13. oktobra 2005, da se v skladu s prvim odstavkom člena 265 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti o tem posvetuje z Odborom;

ob upoštevanju sklepa svojega predsedstva z dne 15. novembra 2005, da komisijo za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice zadolži za pripravo mnenja na to temo;

ob upoštevanju Pogodbe iz Nice (2001/C 80/01);

ob upoštevanju Pogodbe o Ustavi za Evropo, ki so jo voditelji držav in predsedniki vlad podpisali 29. oktobra 2004 (CIG 87/04 rev. 1, CIG 87/04 Add 1 rev. 1, CIG 87/04 Add 2 rev. 1);

ob upoštevanju deklaracije voditeljev držav in predsednikov vlad držav članic Evropske unije o ratifikaciji Pogodbe o Ustavi za Evropo (Evropski svet 16. in 17. junija 2005);

ob upoštevanju sporazuma o sodelovanju med Odborom regij in Evropsko komisijo (CdR 197/2005 točka 11), podpisanim 17. novembra 2005;

ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta o obdobju razmisleka: potek, teme in okvir za ovrednotenje razprave o Evropski uniji (A6-0414/2005);

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — *Prispevek Komisije k obdobju razmisleka in za vnaprej: Načrt D za demokracijo, dialog in debato* (CESE 1390/2005 fin) ⁽¹⁾;

ob upoštevanju mnenja z dne 13. oktobra 2005 o obdobju razmisleka: struktura, teme in okvir za ovrednotenje razprave o Evropski uniji (CdR 250/2005 fin) ⁽²⁾;

ob upoštevanju mnenja z dne 17. decembra 2002 o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — *Strategija EU glede informiranja in komuniciranja* (CdR 124/2002 fin) ⁽³⁾;

ob upoštevanju osnutka mnenja (CdR 52/2006 rev. 1), ki ga je komisija za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice sprejela 7. aprila 2006 (poročevalka **ga. Mercedes BRESSO**, predsednica dežele Piemont (IT/PES));

ob upoštevanju naslednjega:

- 1) težave Evropske unije pri komunikaciji s svojimi državljani opozarjajo na pomanjkanje demokratičnosti v EU. Pomembne odločitve, ki vplivajo na življenja evropskih državljanov, se sprejemajo v okviru kompleksnih medvladnih in medinstitucionalnih pogajanj, kjer so državljani v veliki meri samo pasivni in občasni opazovalci;

⁽¹⁾ UL C 65, 17. 3. 2006, str. 92–93.

⁽²⁾ UL C 81, 4. 4. 2006, str. 32–36.

⁽³⁾ UL C 73, 26. 3. 2003, str. 46–52.

- 2) dokler institucionalne reforme — ki jih sicer sproža osnutek ustavne pogodbe — ne bodo odpravile pomanjkanja demokratičnosti in dokler ne bosta sprejeta vloga in delo že obstoječih demokratičnih teles v Evropski uniji, bo osnovna naloga evropskih institucij prispevati k odpravljanju primanjkljaja demokracije na druge načine, da bi državljani lahko izrazili svoje mnenje o prihodnosti evropskega projekta;
- 3) nujno je treba opredeliti učinkovite načine komuniciranja, predvsem pa cilje te pobude, in jih objaviti. Poleg tega je treba dati državljanom več prostora za sodelovanje in vključiti osnove evropskega združevanja v šolske programe. Namen tega procesa je odpraviti primanjkljaj demokracije in evropskim državljanom dati možnost, da izrazijo svoje mnenje o politični prihodnosti evropskega projekta, zlasti institucionalnega in političnega vidika Evrope: ali želimo razširiti ali omejiti skupno politiko, ali želimo krepiti, vzdrževati ali omejiti gospodarsko in politično združevanje;
- 4) politika komuniciranja Unije mora biti usmerjena na večjo evropsko zavest, ki je možna samo, če ima evropsko sodelovanje za ljudi določeno legitimnost. Za to je treba izhajati iz tem in področij, ki vplivajo na vsakdanje življenje državljanov in pri katerih ima evropsko sodelovanje očitno dodano vrednost. Vsi se moramo zavedati, da gre za dolgoročen proces;
- 5) lokalne in regionalne oblasti imajo osrednjo vlogo v razpravi o prihodnosti Evrope, saj spodbujajo državljane na področjih, ki jih najbolj zadevajo, in organizirajo strukturirane razprave z državljani, voljenimi predstavniki lokalnih in regionalnih oblasti ter evropskimi poslanci. Upamo, da bosta Odbor regij kot institucija, ki predstavlja lokalne in regionalne skupnosti, in Evropski parlament kot nadnacionalni predstavnik državljanov sestavni del tega procesa, ki je izraz prave komunikacije na več ravneh,

na 65. plenarnem zasedanju 15. junija 2006 soglasno sprejel naslednje mnenje.

STALIŠČA IN PRIPOROČILA ODBORA REGIJ

1. Stališča Odbora regij glede obdobja razmisleka in načrta D

Odbor regij

1.1 **priznava**, da je obdobje razmisleka priložnost za novo oživitev dinamike Evropske unije in da sedanja kriza vladanja v Evropi ne sme ogroziti veljavnosti projekta evropske integracije. Vse politike komuniciranja bodo zamen, če ne bodo temeljile na demokratični prenovi evropskega združevanja;

1.2 **poudarja**, da Unija ne bo mogla postati skupnost usod, če ji ne bo uspelo lastnim državljanom vcepiti občutka pripadnosti skupni identiteti kljub raznolikosti, prenesti prihodnjim rodovom svojih temeljnih vrednot, izražati in spodbujati teh vrednot v stikih s preostalim svetom, razložiti svojim državljanom bistvenih mehanizmov dialoga in vzajemnega delovanja (interakcije) z institucijami ter posredovati osnovnega znanja o ključnih vidikih evropskega združevanja na gospodarski, politični, zgodovinski in družbeni ravni, predvsem pa jih aktivno vključiti v proces evropske graditve in sprejemanje odločitev;

1.3 **poudarja**, da nadaljuje z ustavodajnim procesom; **nasprotuje** temu, da bi ustavno pogodbo opustili v zameno za

Pogodbo iz Nice in **zavrača** oblike selektivnega izvajanja („cherry picking“ — „izbiranje češenj s torte“, ne glede na posledice za druge; *op. prev.*); **želi** takšno ustavno pogodbo, ki bi utrdila graditev politične Evrope, Evrope blaginje, ki je močna in državljanom blizu; **zahteva**, da se ustavna pogodba ratificira do leta 2009 in da se pri tem upoštevajo tako težave, ki so jih pri tem imele nekatere države članice, kot stališča tistih, ki so jo že ratificirale, zato opozarja na potrebo, da se podaljša obdobje razmisleka, v katerem bi upoštevali vse priložnosti za nadaljevanje evropske graditve in izboljšavo podobe Evrope v očeh državljanov, z delnimi ali z globalnimi sporazumi;

1.4 v zvezi s tem Odbor **opozarja** na težnjo po nacionalizmu in protekcionizmu, ki se kaže v Evropski uniji. Ta težnja ogroža nadaljnji razvoj Unije;

1.5 **poudarja**, da je obdobje razmisleka priložnost, da se v ospredje evropske razprave postavijo prednosti vladanja na več ravneh (*multilevel governance*) kot odgovor na ideal evropskega združevanja, ki ga povzema geslo ustavne pogodbe „združeni v različnosti“;

1.6 **meni**, da bi morala metoda Skupnosti v celoti vključevati načelo subsidiarnosti in bližine, da bi bili zagotovljeni učinkovitost in legitimnost, ob upoštevanju dejstva, da je v sedanji fazi subsidiarnost nujno potreben instrument za ponovno približevanje državljanov Evropski uniji;

1.7 **ugotavlja**, da se lahko ustvari evropski javni prostor samo, če Evropa oživi politično združevanje, pri katerem bodo državljanji lahko aktivno izbirali jasne politične usmeritve za prihodnost evropske celine;

1.8 **poudarja**, da je treba storiti vse, da bi spodbudili razvoj evropskega državljanskega duha, ki bo spodbujal vsestransko in zavestno sodelovanje državljanov pri uresničevanju evropskega projekta;

1.9 **poudarja**, da morajo vsi voljeni predstavniki odgovoriti na te pereče zahteve; **poziva** izvoljene predstavnike na lokalni, regionalni in evropski ravni, da skupaj ustvarijo demokratično vez s svojimi državljanji; v tej zvezi **se zavzema** za tesnejše medinstitucionalno sodelovanje z Evropskim parlamentom in z drugimi institucijami, da bi se bistveno okrepilo posvetovanje z regionalnimi skupnostmi v EU;

1.10 **je prepričan**, da je treba uvesti stalen dialog z državljanji, političnimi organizacijami, sindikati in združenji na podlagi pakta zaupanja, in v tej zvezi **meni**, da je treba izkoristiti obdobje razmisleka, da se prisluhne zahtevam državljanom. Zato morajo institucije EU delovati v duhu odprtosti in dostopnosti, da tako olajšujejo sodelovanje državljanov v razpravah;

1.11 **meni**, da morajo EU ter vse njene institucije in organi sistematično poudarjati pomen lokalne in regionalne demokracije v državah članicah za proces evropskega združevanja. Ta ozemeljska razsežnost je posebna značilnost evropskega procesa združevanja, ki bi lahko dal celotnemu sprejemanju sklepov na evropski ravni večjo demokratično legitimnost. V tem smislu bi bilo treba mnenja OR bolj upoštevati, če želimo okrepiti demokratično legitimnost EU;

1.12 **poudarja**, da bi moral imeti OR v skladu z Belo knjigo o evropski upravi in osnutkom ustavne pogodbe instrumente, ki bi mu omogočali spremljanje Komisije pri izvajanju ukrepov, ki jih je sprejel v svojih mnenjih, vsaj na področjih obveznega posvetovanja;

1.13 **meni**, da se morajo decentralizirane strategije komuniciranja opreti na demokratični potencial članov OR in njihov evropski mandat. To pomeni, da bi morali biti vključeni v nacionalne načrte v okviru načrta D (nekateri izmed teh so že v fazi izvajanja), da bi jih morala predstavništva Evropske komi-

sije v državah članicah priznavati ter da bi morali sodelovati pri evropskih pobudah v okviru načrta D in ukrepov Evropskega parlamenta. Za to mora Evropska unija nameniti zadostna sredstva, da projekt ne bi ostal le mrtva črka na papirju;

1.14 **meni**, da je obdobje razmisleka treba prebroditi in da se morajo evropske institucije in voljeni predstavniki resno lotiti strukturirane razprave z državljanji in njihovimi združenji na podlagi metode, ki jo je uporabila konvencija o ustavni pogodbi. Razprava mora izhajati iz konkretnih težav evropskih državljanov, kot so življenjska raven, zaposlovanje, varstvo okolja in energija, in obravnavati — kakor je predlagal Evropski parlament — omejeno število prednostnih vprašanj v zvezi s prihodnostjo Evrope, npr.:

- (i) Kakšen je cilj evropskega združevanja?
- (ii) Kakšno vlogo naj bi imela Evropa v svetu?
- (iii) Kakšna je prihodnost evropskega ekonomskega in socialnega modela z vidika globalizacije?
- (iv) Kako določiti meje Evropske unije?
- (v) Kako spodbujati svobodo, varnost in pravico?
- (vi) Kako financirati Evropsko unijo?

1.15 **meni**, da je za pridobitev zaupanja državljanov treba storiti precej več kot le organizirati dialog z državljanji in popisati njihove želje. Državljanji EU morajo vedeti, da prav oni na koncu prek svojih izvoljenih predstavnikov odločajo o prihodnosti EU. Zato bi bilo treba na vprašanja iz prejšnje točke po možnosti odgovoriti s sprejetjem skupnih političnih stališč na vseh ravneh oblasti: lokalni, regionalni in nacionalni;

1.16 **meni**, da bi si morali lokalni, regionalni, nacionalni in evropski nosilci mandata poleg svojega vpliva na kampanje obveščanja in komuniciranja prizadevati za to, da bi njihove institucije, telesa in organi prevzeli odgovornost informiranja o evropski razsežnosti njihovega delovanja kot del vsakdanjega dela; Odbor zato **poudarja**, da je — kot nadaljevanje tega mnenja — v pripravi vodnik o dobrih praksah, v katerem so navedeni primeri konkretnih dejavnosti na lokalni in regionalni ravni v zvezi z izvajanjem načrta D za demokracijo, dialog in debato;

1.17 **meni**, da je demokraciji, dialogu in debati v okviru načrta D nujno treba dodati še četrto razsežnost: decentralizacijo, in sicer s pomočjo zunanjih nosilcev komuniciranja, kot so lokalne in regionalne oblasti, saj imajo glede na svojo

pristojnost — prek forumov, pobud in razprav — temeljno vlogo na tem področju. Razpravo bi morali uvesti na teh lokalnih in regionalnih forumih v navzočnosti voljenih predstavnikov (na lokalni, regionalni, nacionalni ali evropski ravni), predstavnikov civilne družbe in združenj državljanov. Rezultate razprave bi potem predstavili nacionalnim parlamentu in Evropskemu parlamentu.

2. Odbor regij in evropska komunikacijska politika

Odbor regij

2.1 **želi** usklajevanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, saj vladanje na več ravneh (*multilevel governance*), ki jo predstavljajo EU in regije, lahko omogoča tudi komuniciranje na več ravneh (*multilevel communication*), z ukrepi za vzajemno priznavanje v skupnem duhu subsidiarnosti; **izhaja** iz načela aktivnega sodelovanja lokalnih in regionalnih skupnosti pri evropski politiki komuniciranja. Glede na raznolikost znotraj EU in glede na načelo subsidiarnosti so lokalne in regionalne skupnosti — oziroma ravni vladanja, ki so najbližje državljanom — najbolj primerne za posredovanje evropskega projekta državljanom;

2.2 **pozdravlja** v tej zvezi objavo Bele knjige o evropski komunikacijski politiki, ki temelji na okrepljenem dialogu, približevanju državljanom in decentraliziranem pristopu, vendar **obžaluje**, da dokument nima nikakršne politične vizije in je tako samo orodje; posebej **poudarja** odsotnost strateške vizije vloge EU pri zaščiti in spodbujanju interesov in potreb evropskih državljanov v prihodnosti;

2.3 **z veseljem ugotavlja**, da bela knjiga priznava vlogo, ki jo imajo lokalne in regionalne oblasti (zlasti v lokalnih in regionalnih medijih) pri vzpostavljanju dialoga z državljani in aktivnem sodelovanju lokalnih in regionalnih skupnosti pri evropskih zadevah; **priporoča**, da se obsežna mreža dopisništev medijev v Bruslju prek ustreznih ukrepov (delavnic, vabil novinarjev v Bruselj) tesneje poveže z regionalnimi in lokalnimi uredništvi; v tej zvezi **ponovno poudarja**, da morajo imeti lokalne in regionalne skupnosti na voljo ustrezna sredstva, da bi bile učinkovite;

2.4 **poudarja**, da ima Evropska unija s svojim prispevkom in prispevkom voljenih predstavnikov na lokalni in regionalni ravni primeren demokratični okvir za vzpostavitev dialoga z državljani, razvoj evropskega državljanskega duha in preoblikovanje ukrepov Skupnosti v smislu spodbujanja demokracije, ki je ljudem blizu; **ponovno poudarja**, da so lokalni in regionalni mediji ključno sredstvo komuniciranja z državljani;

2.5 **obžaluje** postransko vlogo, ki mu jo namenja bela knjiga, vendar je še vedno pripravljen prevzeti svojo vlogo

spodbujanja in usklajevanja lokalnih in regionalnih oblasti ter lokalnih in regionalnih medijev ter s tem prispevanja k obdobju razmisleka v okviru medinstitucionalnega sodelovanja; v tej zvezi **poudarja**, da je treba povečati proračunska sredstva, s katerimi razpolaga, in mu nameniti zadosten proračun, da bo lahko prispeval k prenovljeni informativni in komunikacijski politiki;

2.6 v zvezi s tem **pozdravlja** začetek pogajanj z ustreznimi službami Evropske komisije glede na pripravo priloge o informativni in komunikacijski politiki k sporazumu o sodelovanju med OR in Evropsko komisijo, obnovljenim novembra 2005;

2.7 **želi** prispevati k evropski listini o kodeksu obnašanja na področju komuniciranja, in **poziva** Komisijo, da natančno opredeli koncept, cilje in dodano vrednost tega dokumenta;

2.8 **meni**, da je nujno treba povezati politiko komuniciranja in aktivno državljanstvo z ukrepi, ki podpirajo zelo odmevne dogodke, študije in sredstva informiranja ter platforme dialoga in razmisleka, in se obračati na čim širšo javnost prek meja ter obravnavati teme, ki neposredno zadevajo državljane (npr. zaposlovanje, razvoj mest in podeželja, varnost in priseljevanje, varstvo okolja in energija) in kjer prinašajo ukrepi na evropski ravni resnično dodano vrednost. Te teme poleg tega močno vplivajo na politiko lokalnih in regionalnih skupnosti: prav tako bo Evropa v očeh državljanov postala oprijemljivejša;

2.9 **priznava**, da je eden od ciljev bele knjige bolje razumeti javno mnenje s pomočjo anket Evrobarometra; **predlaga**, da bi bile te javnomnenjske raziskave bolj prilagojene lokalni in regionalni ravni, instrument Evrobarometer pa bolj povezan z OR in njegovimi člani; lokalni in regionalni akterji v javnih organih so sami najbolj neposredni prejemniki mnenj državljanov;

2.10 **spodbuja** vključevanje predmetov o evropski državljanski vzgoji v šolske programe in zagotavljanje ustreznih urnikov in predavateljskega osebja v šolskih in univerzitetnih programih; ta predmet naj bi pojasnjeval mladim pomen evropskega združevanja, njegove temeljne vrednote, izvor, osnovne cilje in prihodnje izzive;

2.11 **se zavzema za** takšno evropsko informacijsko politiko, ki bi Uniji omogočila neodvisna medijska sredstva, in še posebej **pozdravlja** razvoj — v okviru regionalnih tiskovnih agencij — sredstev za obveščanje o Evropi, uvedbo programov izobraževanja na področju komuniciranja za javne uslužbenke in preoblikovanje sedanjega avdiovizualnega instrumenta *Europe by Satellite* (EbS) v resnično evropsko tiskovno agencijo;

2.12 **predlaga**, da se povečajo enostavna in decentralizirana sredstva financiranja za podporo majhnim nevladnim organizacijam, usmerjenih k neposrednemu obveščanju državljanov o EU, kot so npr. organiziranje razprav, uvajanje tečajev, objavljanje brošur, zasnovanih za regionalne potrebe, ali organiziranje obiskov Bruslja;

2.13 **priporoča**, da bi te informacije najprej zbirali in jih potem pošiljali preko lokalnih in regionalnih institucij; **želi**, da

bi druge evropske institucije z njim uvedle stalno sodelovanje, da bi skupaj pripravljali načrte komuniciranja in informiranja, kakor so predvideni;

2.14 **želi**, da bi informiranje in komuniciranje o Evropi postalo logični okvir, na katerega se morajo opreti organi, telesa in institucije na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter mediji, da bi lahko nudili pravilne in popolne informacije.

V Bruslju, 15. junija 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE
